

Nr 59.

Ankom till riksdagens kansli den 9 maj 1939 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående kronoskoghvaktareboställena å häradsallmänningar.

(2:a avd.)

I en inom första kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 31, av herr *von Stockenström*, har hemställts,

att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om fortsatt, skyndsamt utredning rörande kronoskoghvaktareboställena å eller invid häradsallmänningar samt därefter vidtaga de åtgärder och för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen må för-
anleda, samt

att ett anslag å förslagsvis 8,000 kronor måtte anvisas för ifrågavarande utrednings verkställande.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning införskaffat utlåtanden över motionen från kammarkollegium och domänstyrelsen:

Kammarkollegiet har i ärendet anfört följande:

Till den redogörelse, som i motionen lämnas för ärendets läge, får kollegiet allenast tillägga att efter remiss den 3 januari 1939 domänstyrelsen den 16 februari 1939 avgivit underdånigt utlåtande i ärendet. Domänstyrelsen har därvid förklarat, att kronoskoghvaktarboställena i Stockholms län ej äro behöfliga för skötseln av domänfondens fastigheter, att ej heller skäl föreligger för kronan att söka erhålla fri disposition över dem samt att boställets disposition lämpligen torde böra så ordnas, att de överlätos å allmäningsdelägarna därvid, om av boställets uppkomst och natur framginge, att kronan vore ägare av desamma, skäligt vederlag borde lämnas. Vidkommande de två boställen, beträffande vilka kollegiet ansett utredningen giva vid handen att de blivit för allmäningsdelägarnas räkning anlagda, har domänstyrelsen ej ansett anledning föreligger att från kronans sida kräva ersättning för byggnader, odlingar eller dylikt. Något ståndpunktstagande i ärendet från Kungl. Maj:ts sida föreligger däremot icke.

Under förutsättning att de av kollegiet angivna riktlinjerna för avvecklingen av den nuvarande dispositionen av kronoskoghvaktarboställena komma att följas, synes en sådan avveckling kunna väsentligt påskyndas och främjas om extra arbetskraft ställes till kollegiets förfogande för den nödiga arkivutredningen. Under denna förutsättning torde lantmäteristyrelsens utredningsarbete kunna begränsas till att lämna kollegiet de upplysningar, som

kunna erhållas genom en granskning och redogörelse för det kartmaterial och de lantmäteriakter rörande boställena och allmänningarna, som förvaras i lantmäteriarbiv. En sådan anordning synes ock under föreliggande omständigheter lämplig. Huruvida en förstärkning av lantmäteristyrelsens arbetskrafter ändock kan erfordras, undandrar sig kollegiets bedömande. För egen del beräknar kollegiet att en tjänsteman, som uteslutande sysslar med utredningsarbetet, torde komma att erfordras för ändamålet under loppet av ett år. Ärendets föredragning torde ock kräva, att en tjänsteman i föredragandeställning beredes tillfälle att under erforderlig tid uteslutande ägna sig åt ärendets beredning och föredragning. För den tjänsteman, som avses för verkställande av arkivutredningen, synes böra beräknas tjänsteställning åtminstone såsom extra ordinarie befattningshavare i 21 lönegraden. Avlöningsförmånerna för denna kunna, om det av 1936 års lönekommitté framlagda förslaget till civilt icke-ordinarie-reglemente tages till utgångspunkt, beräknas till 7,242 kronor jämte rörligt tillägg om 3 eller 6 procent att utgå under ett år från den 1 juli 1939. Vad föredragningen beträffar håller kollegiet det icke uteslutet, att denna kan ordnas utan extra anslag. Frågan härom läser dock ej bliva aktuell förrän för budgetåret 1940—1941.

Kostnaderna för de värderingar av boställena, eventuellt med odlingar och byggnader, som en uppgörelse med allmänningsdelägarna sedermera komma att förutsätta, synas böra förskottas av domänfonden, som torde böra tillgodoföras inflytande ersättningsmedel.

Kollegiet får slutligen framhålla att, för den händelse frågans lösning sökes på rent rättslig väg genom processer vid allmänna domstolarna om bättre rätt till boställena, den arkivutredning, som kan erfordras, torde komma att bliva betydligt mera omfattande än den av kollegiet föreslagna avvecklingen torde komma att föranleda.

I anslutning till vad ovan anförts torde kunna förväntas, att ett anslag av 8,000 kronor för utredningsarbetet skulle för kollegiets del vara tillfyllest under budgetåret 1939—1940 att anvisas utöver det i statsverkspropositionen upptagna anslaget till avlöningar till icke ordinarie personal inom verket.

Kammarkollegiet har till sitt förestående utlåtande fogat protokollsutdrag, utvisande att kammarrådet *Skoglund* avgivit särskilt yttrande av följande lydelse:

Jag anmärker, att jag icke deltagit i beslutet om kollegiets i motionen åberopade utlåtande den 30 november 1938 och att jag icke delar de meningar, kollegiet därvid uttalat beträffande rätten till skogvaktarboställen å häradsallmänningarna. Beträffande den nu föreliggande frågan om anvisande av särskilt anslag till fortsatta utredningar, vilken åtgärd i varje fall torde vara ägnad att påskynda utredningarna, instämmer jag med majoriteten, att detta anslag bör ställas till kollegiets förfogande.

Domänstyrelsen har, under uttalande av önskvärdheten att i motionen omförmäld utredning m. m. snarast möjligt måtte bliva slutförd, men utan motivering i övrigt, livligt tillstyrkt den i motionen gjorda hemställan.

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna synes det utskottet angeläget, att den i föreliggande motion upptagna frågan om dispositionsrätten till kronoskogvaktareboställena å eller invid häradsallmänningarna göres till föremål för skyndsamt utredning.

Utskottet.

Medan utskottet såtillvida är ense med motionären synes det däremot

utskottet tveksamt, huruvida det kan vara erforderligt och lämpligt, att riksdagen anvisar särskilt anslag för ifrågavarande utredningsarbete på föreslaget sätt. Dels undandraget det sig utskottets bedömning att på förhand ange bästa sättet för utredningens verkställande och beräkna kostnaderna härför. Och dels torde Kungl. Maj:t, för den händelse särskilda medel erfordras för ändamålet, kunna använda eljest tillgängligt anslag eller ock böra hos riksdagen äska medel i vanlig ordning. Utskottet anser sig därför icke kunna biträda motionen i denna del.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

A. att riksdagen i anledning av motionen I: 31 må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranställa om fortsatt skyndsamt utredning rörande kronoskoghvaktareboställena å eller invid häradsallmänningsarna samt därefter vidtaga de åtgärder och för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föränleda; samt

B. att ifrågavarande motion i övrigt icke må föränleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 9 maj 1939.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Carl Eriksson, Granath, Tjällgren, Alfred Andersson, Gabrielsson, Lindbärg* och *Gottfrid Karlsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Björnlunda, *Uddenberg, Andersson* i Löbbo, *Carlström, Casenberg, Ericsson* i Sörsjön, *Liedberg* och *Pettersson* i Dahl.
